

תת"ע 10384/03 - סמי קעדאן נגד המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות

בית משפט השלום לתעבורה בחדרה

תת"ע 10384/03 מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל נ' קעדאן
תת"ע 10386/03 מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל נ' קעדאן
תת"ע 10385/03 מ.י. תביעות חדרה -משטרת ישראל נ' קעדאן
תיק חיצוני: 01122106980

מספר בקשה: 6

בפני	כבוד השופט משה גינות
מבקשים	סמי קעדאן (אסיר)
נגד	המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות
משיבים	

החלטה

בפניי בקשה להורות על כי עונש מאסר חלף קנס שהושת על המבקש במסגרת גזר הדין מיום 18.11.2003 בתת"ע 10384/03 ירוצה בחופף לעונש מאסר אותו מרצה המבקש כיום.

רקע וטענות הצדדים:

1. ביום 18.11.2003 נגזר דינו של המבקש במסגרת תת"ע 10384/03 (שלום חדרה) בין היתר ל"חודשיים מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי, וקנס בסך 10,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים של 500 ₪ החל מיום 20.12.03 ובכל 20 לחודש בחודשים שאחריו".

המבקש ריצה את עונש המאסר שנגזר עליו ושוחרר. ואולם, ממועד שחרורו מבית הסוהר ועד ליום זה, תקופה של כשבע עשר שנים, לא שילם מאומה על חשבון הקנס. במהלך תקופה זו צברה יתרת החוב בגין אי תשלום הקנס ריבית פיגורים והיא עומדת כיום על סך של 29,078 ₪.

ביום 23.2.20 נעצר המבקש מכח פקודת מאסר שהוצאה נגדו ע"י המשיבה עקב הפעלת עונש המאסר שנקבע בגזר הדין חלף הקנס, ובעקבות זאת הוגשה הבקשה דנן.
ביום 3.3.20 נערך בפני דיון בבקשה במעמד שני הצדדים.

2. בהחלטתי מיום 12.3.2003 דחיתי את טענות המבקש בדבר התיישנות הקנס והתיישנות עונש מאסר חלף קנס. והוריתי על דחיית בקשת המבקש לביטול פקודת המאסר.

3. כעת עותר ב"כ המבקש להורות כי עונש המאסר חלף קנס ירוצה באופן חופף למאסר אותו מרצה הנאשם כיום, וזאת מן הטעמים הבאים:

א. חלוף הזמן הניכר מאז שעונש המאסר חלף קנס הושת על המבקש - העונש הושת על המבקש במסגרת גז"ד משנת 2003, דהיינו לפני כ- 17 שנה.

ב. מצבו האישי והכלכלי של המבקש קשה מאוד - 2 מילדיו סובלים מבעיות בריאות קשות. המבקש צבר חובות רבים. כיום משפחתו של המבקש מתכלכלת מקצבה המ"ל שמקבלת אשתו של המבקש בסך 1500 ₪.

4. ב"כ המשיבה בתגובתה עתרה לדחות את הבקשה וזאת בטענה כי אי תשלום קנס אינה צריכה להיזקק לטובתו של המבקש.

דין והכרעה:

5. התשתית הנורמטיבית לסוגיית הטלת מאסר חלף קנס (מח"ק) מקורה בסעיף 71 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977: " (א) בית המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה עבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה. (ב) בוטל. (ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר. (ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנסתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו. (ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת."

6. הקנס, אם כן, הוא החלק העונשי, המגלם מטרות של גמול שיקום והרתעה. מאסר חלף קנס הוא החלופה הננקטת משכשלו המאמצים לגבות את החוב (ע"פ 5023/99 חכמי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 15.03.01)). מפי הפסיקה עולה, כי למאסר חלף קנס שתי תכליות מרכזיות - אכיפתיות ועונשית: התכלית האכיפתית הינה האמצעי לכפיית תשלום הקנס על ידי החייב, שהרי אי תשלום יפעיל את המאסר, הוא משמש אפקט מרתיע המסייע לציות לעונש הקנס, ונועד לעזור באכיפתו בכך שהוא מדרבן וממריץ לתשלום הקנס (ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ' ג'עפרי (פורסם בנבו, 10.02.93)). לעניין התכלית העונשית צוין, כי סעיפים 71(ג) ו-71(ד) לחוק קושרות בין תשלום הקנס לריצוי המאסר, כך שהמאסר משליך ישירות על גובה הקנס ומהווה לו תחליף (עניין חכמי).

7. במקרה דנא, מחד, העתרות לבקשת המבקש פוגעת באפקטיביות של המח"ק, ושוללת ממנו את מהותו ככלי מרכזי באכיפה. מהשתלשלות האירועים המתוארת עולה כי למבקש נתנו הזדמנויות רבות לפעול להסדרת חובו, זאת כאשר המבקש, מצדו, בחר להתעלם מכל אותם ניסיונות של המרכז ליצור עמו קשר. הדבר מקבל משנה תוקף לאור העובדה שהמבקש לא השכיל לעשות זאת אף כאשר קיבל התראה טרם הוצאת פקודת המאסר נגדו, ורק לאחר שהוצאה אותה פקודה נזעק לבית המשפט לשם ביטולה. בפועל, גזר הדין בעניינו ניתן ביום 18.11.03 ופקודת המאסר נחתמה ביום 26.1.20, מכאן שחלפו כ-17 שנים בהן המבקש לא הראה נכונות כלשהיא להסדיר את עניינו. אדגיש כי, המבקש הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, כך שגובה הקנס ותנאי התשלום נקבעו תוך התחשבות במצבו הכלכלי ובהסכמתו, כך שביטאו איזון נכון בין הצורך להשתתף קנס לבין יכולתו לעמוד בתשלום.

8. מאידך, אין להתעלם מחלוף הזמן הניכר מאז ניתן גזר הדין המקורי, ממצבו האישי של המבקש אשר הינו אב ל-2 ילדים הסובלים מבעיות בריאותיות, וממצבו הכלכלי של המבקש.

9. לאור האמור לעיל, החלטתי להורות כי עונש המאסר חלף קנס אשר הושת על המבקש בתיק שבנדון יופעל באופן שמחציתו ירוצה בחופף ומחציתו במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה המבקש כיום בת.פ. 945-07-19.

המזכירות תשלח העתק מהחלטתי זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ט אדר תש"פ, 25 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.